

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 23 november 2023
(OR. en)

15753/23

**Interinstitutioneel dossier:
2023/0431(NLE)**

**ECOFIN 1241
FIN 1203
UEM 396**

BEGELEIDENDE NOTA

---

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	23 november 2023
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2023) 748 final
Betreft:	Voorstel voor een UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) (ST 15447/22 INIT; ST 15447/22 ADD 1) van 15 december 2022 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Hongarije

---

Hierbij gaat voor de delegaties document COM(2023) 748 final.

Bijlage: COM(2023) 748 final

Brussel, 23.11.2023
COM(2023) 748 final

2023/0431 (NLE)
SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) (ST 15447/22 INIT; ST 15447/22 ADD 1) van 15 december 2022 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Hongarije

{SWD(2023) 384 final}

---

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) (ST 15447/22 INIT; ST 15447/22 ADD 1) van 15 december 2022 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Hongarije

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit¹, en met name artikel 20, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Nadat Hongarije op 11 mei 2021 zijn nationale herstel- en veerkrachtplan had ingediend, heeft de Commissie de Raad een voorstel voor een positieve beoordeling voorgelegd. De Raad heeft de positieve beoordeling goedgekeurd door middel van het uitvoeringsbesluit van 15 december 2022².
- (2) Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 moet de maximale financiële bijdrage voor niet-terugbetaalbare financiële steun van elke lidstaat uiterlijk op 30 juni 2022 worden bijgewerkt aan de hand van de daarin vastgestelde methode. Op 30 juni 2022 heeft de Commissie de bijgewerkte resultaten van die update aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegd.
- (3) Op 31 augustus 2023 heeft Hongarije bij de Commissie een gewijzigd nationaal herstel- en veerkrachtplan ingediend, met inbegrip van een REPowerEU-hoofdstuk overeenkomstig artikel 21 quater van Verordening (EU) 2021/241.
- (4) Het gewijzigde nationaal herstel- en veerkrachtplan omvat ook een met redenen omkleed verzoek aan de Commissie om het uitvoeringsbesluit van de Raad overeenkomstig artikel 21, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 te wijzigen, aangezien het herstel- en veerkrachtplan als gevolg van objectieve omstandigheden gedeeltelijk niet meer haalbaar is. De door Hongarije ingediende wijzigingen van het herstel- en veerkrachtplan hebben betrekking op 19 maatregelen.
- (5) Op 14 juli 2023 heeft de Raad in het kader van het Europees Semester aanbevelingen gericht tot Hongarije. In het bijzonder heeft de Raad Hongarije aanbevolen macro-economisch beleid doeltreffend te coördineren, tarief- en renteplafonds uit te faseren, huisvestingssteun specifiek te richten op huishoudens met lage inkomens, het

¹ PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17.

² ST 15447 2022; ST 15447 2022 ADD 1

belastingkader te versterken, de toegang tot de arbeidsmarkt voor achtergestelde groepen te verbeteren, de adequaatheid van sociale bijstand te verbeteren, een doeltreffende maatschappelijke dialoog te waarborgen, en het regelgevingskader en de mededinging op het gebied van de dienstverlening te verbeteren. Ook heeft de Raad aanbevolen de algemene afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen door het gebruik van hernieuwbare energiebronnen te versnellen, subsidies voor fossiele brandstoffen uit te faseren, de balancerings- en prijsstellingsregels van de energiemarkt te hervormen, en de elektriciteitsinfrastructuur te moderniseren. Ook heeft de Raad Hongarije aanbevolen de invoer van fossiele brandstoffen te diversifiëren en de energie-efficiëntie te verbeteren, met name in gebouwen. De Raad heeft aanbevolen het huidige systeem van gereguleerde energieprijzen aan te passen om energiebesparingen aan te moedigen en tegelijkertijd gerichte steun te bieden aan huishoudens met lage inkomens. De aanbevelingen omvatten ook het opvoeren van de beleidsinspanningen die gericht zijn op het aanbieden en verwerven van de vaardigheden die nodig zijn voor de groene transitie.

- (6) De indiening van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan volgde op een in overeenstemming met het nationale rechtskader uitgevoerd proces van raadpleging van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, maatschappelijke organisaties, jongerenorganisaties en andere relevante belanghebbenden. De samenvatting van de raadplegingen is samen met het gewijzigde nationale herstel- en veerkrachtplan ingediend. Krachtens artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan beoordeeld in overeenstemming met de in bijlage V bij die verordening opgenomen beoordelingsrichtsnoeren.

Leningverzoek op basis van artikel 14, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241

- (7) Het door Hongarije ingediende gewijzigde herstel- en veerkrachtplan bevat een aanvraag voor steun in de vorm van leningen ter ondersteuning van één aanvullende maatregel. De maatregel zal naar verwachting bijdragen tot het aanpakken van de uitdagingen in verband met de arbeidsmarkt en de herintegratie op de arbeidsmarkt van ouders met kleine kinderen bevorderen.
- (8) In het bijzonder heeft Hongarije verzocht om steun in de vorm van leningen om een nieuwe investering onder component 1 uit te voeren. Investering 5 (Creatie van extra nieuwe plaatsen in crèches) onder component 1 (Demografie en openbaar onderwijs) betreft het beter toegankelijk maken van onderwijsdiensten voor jonge kinderen, door de creatie van 519 nieuwe plaatsen in crèches bovenop de in het kader van het herstel- en veerkrachtplan te creëren nieuwe plaatsen in crèches met gebruikmaking van de niet-terugbetaalbare steun. De maatregel zorgt voor een verbetering van het ambitieniveau van investering 4 (Creatie van nieuwe plaatsen in crèches) onder component 1 (Demografie en openbaar onderwijs).

Wijzigingen op basis van artikel 21 van Verordening (EU) 2021/241

- (9) De wijzigingen van het herstel- en veerkrachtplan die Hongarije op grond van objectieve omstandigheden heeft ingediend, hebben betrekking op 19 maatregelen.
- (10) Hongarije heeft uitgelegd dat twee maatregelen vanwege de hoge inflatie niet langer volledig haalbaar of gedeeltelijk niet meer haalbaar zijn zoals beoogd in het herstel- en veerkrachtplan. Dit betreft respectievelijk mijlpalen 68, 69, 70 en 71 van investering 1 (Bouw van de belangrijkste watervervangingssystemen, ontwikkeling van nieuwe netwerken en systemen) onder component 4 (Waterbeheer) en de verlaging van

streefdoelen met volgnummer 119 en 120, evenals einddoel 121 van investering 2 (Steun voor het gebruik van zonnepanelen voor woningen en modernisering van de verwarming) onder component 6 (Energie – groene transitie). Op basis hiervan heeft Hongarije verzocht de investeringsbeschrijving en mijlpalen van investering 1 (Bouw van de belangrijkste watervervangingssystemen, ontwikkeling van nieuwe netwerken en systemen) onder component 4 (Waterbeheer) en het vereiste uitvoeringsniveau van streefdoelen 119, 120 en 121 te verlagen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.

- (11) Hongarije heeft uitgelegd dat vier maatregelen gedeeltelijk niet meer haalbaar zijn vanwege technische problemen tijdens de uitvoering, die samenhangen met vertragingen en capaciteitstekorten en de toegenomen vraag naar elektrificatie. Dit betreft het uitstel van mijlpalen 80 en 81, de verlaging en aanpassing van streefdoelen 81 en 82, de verlaging van streefdoel 83 en de aanpassing van de maatregelbeschrijving van investering 1 (Capaciteitsopbouw van het voorstadsspoorwegnet) onder component 5 (Duurzaam groen vervoer); het uitstel van mijlpaal 87 en streefdoel 90 van investering 2 (Overschakeling van congestie van het spoorwegnet op de TEN-T-spoorcorridor) onder component 5; het uitstel van mijlpaal 91 in het kader van investering 3 (Ontwikkeling van emissievrij busvervoer) onder component 5; het uitstel van mijlpaal 94 en de verlaging van streefdoel 95 in het kader van investering 4 (Invoering van centraal verkeersbeheer op TEN-T-spoorwegen) onder component 5. Hongarije heeft ook uitgelegd dat één aanvullende maatregel gedeeltelijk niet meer haalbaar is vanwege technische problemen in verband met de technische onhaalbaarheid en vertragingen bij IT-ontwikkelingen. Dit betreft mijlpaal 243 van hervorming 29 (Uitbreiding van het systeem voor automatische administratieve besluitvorming met het oog op meer efficiëntie, transparantie en vermindering van het risico op onregelmatigheden) onder component 9 (Governance en openbaar bestuur). Op basis hiervan heeft Hongarije verzocht de beschrijving van de bovengenoemde maatregelen en de bovengenoemde mijlpalen en streefdoelen te wijzigen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (12) Hongarije heeft uitgelegd dat één maatregel niet langer volledig haalbaar is vanwege verstoringen in de toeleveringsketen naar aanleiding van de Russische aanvalsoorlog in Oekraïne. Dit betreft de schrapping van mijlpalen 137 en 138 van investering 1 (Versterking van een slimme, innovatieve en duurzame afvalbeheerindustrie en de markt voor secundaire grondstoffen) onder component 7 (Transitie naar een circulaire economie). Op basis hiervan heeft Hongarije verzocht de beschrijving van de bovengenoemde maatregel en van de bovengenoemde mijlpalen te schrappen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (13) Hongarije heeft uitgelegd dat één maatregel niet langer volledig haalbaar is vanwege de ontoereikende vraag. Dit betreft respectievelijk mijlpalen 122 en 123 en streefdoelen 124 en 125 van investering 3 (Installatie van energieopslagfaciliteiten voor de transmissiesysteembeheerder en distributiesysteembeheerders) onder component 6 (Energie – groene transitie). Op basis hiervan heeft Hongarije verzocht de bovengenoemde investeringsbeschrijving, mijlpalen en streefdoelen te schrappen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (14) Hongarije heeft uitgelegd dat drie maatregelen zijn gewijzigd om betere alternatieven uit te voeren, om zo de oorspronkelijke ambitie van de maatregel te bereiken. Dit betreft mijlpalen 97 en 98 van hervorming 1 (Invoering van één nationaal tarief-, ticket- en reizigersinformatiesysteem voor bus en trein door de nationale autoriteit

voor openbaar vervoer) onder component 5 (Duurzaam groen vervoer), mijlpaal 99 en de beschrijving van hervorming 1 (Omzetting van elektriciteitsregulering) onder component 6 (Energie – groene transitie), alsook mijlpalen 127, 128 en 129 van investering 4 onder component 6. Op basis hiervan heeft Hongarije verzocht de bovengenoemde mijlpalen en streefdoelen te wijzigen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.

- (15) Voorts heeft Hongarije verzocht om de resterende middelen die zijn vrijgekomen als gevolg van de schrapping van de maatregelen op grond van artikel 21 van Verordening (EU) 2021/241 te gebruiken om de toegenomen kosten van twee maatregelen te compenseren, het ambitieniveau van drie maatregelen te verbeteren en drie nieuwe maatregelen op te nemen. Dit betreft streefdoel 25 van investering 4 (Creatie van nieuwe plaatsen in crèches) onder component 1 (Demografie en openbaar onderwijs); mijlpalen 72, 73 en 74 van investering 2 (Invoering van een monitoringsysteem) onder component 4 (Waterbeheer); streefdoel 95 in het kader van investering 4 (Invoering van centraal verkeersbeheer op TEN-T-spoorwegen) onder component 5 (Duurzaam groen vervoer); nieuwe investering 5 (Ontwikkeling van het tram- en trolleybussysteem van Boedapest) onder component 5; streefdoel 117 van investering 1 (Klassieke en slimme netontwikkeling voor de transmissiesysteembeheerder en distributiesysteembeheerders) onder component 6 (Energie – groene transitie); nieuwe mijlpalen 369 en 370, streefdoel 371 van investering 6 (Investerings in de energie-efficiëntie van openbare gebouwen) onder component 6; nieuwe investering 2 (Ontwikkeling van een slimme afvalinzamelingsinfrastructuur voor gescheiden inzameling en daarmee samenhangende emissievrije inzamelingsvoertuigen) onder component 7 (Transitie naar een circulaire economie).
- (16) Hongarije heeft verzocht om één aanvullende hervorming 2 op te nemen (Bewustmaking) onder component 7 (Transitie naar een circulaire economie). De hervorming omvat de goedkeuring van een nationaal actieplan inzake communicatie en van een communicatiestrategie. Op basis hiervan heeft Hongarije verzocht de bovengenoemde maatregel toe te voegen aan het plan. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (17) De Commissie is van oordeel dat de door Hongarije aangevoerde redenen de actualisering overeenkomstig artikel 21, lid 2, van die verordening rechtvaardigen.
- (18) De spreiding van de mijlpalen en streefdoelen in tranches moet worden gewijzigd om rekening te houden met de nieuwe toewijzing, de wijzigingen in het plan en het voorlopige tijdschema dat Hongarije heeft gepresenteerd.

Correctie van schrijffouten

- (19) In de tekst van het uitvoeringsbesluit van de Raad zijn zeven schrijffouten vastgesteld. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet worden gewijzigd om de schrijffouten te corrigeren die niet overeenstemmen met de inhoud van het herstel- en veerkrachtplan dat op 3 november 2022 bij de Commissie is ingediend, zoals overeengekomen tussen de Commissie en Hongarije. Deze schrijffouten hebben betrekking op streefdoel 45 van investering 4 (Infrastructuur voor beroepsonderwijs en -opleiding voor de 21^e eeuw) onder component 2 (Hooggekwalificeerde, concurrerende werknemers); streefdoel 60 van investering 3 (Bevordering van werkgelegenheid en ontwikkeling van vaardigheden op basis van specifieke lokale kenmerken) onder component 3 (Inhaalnederzettingen); hervorming 1 (Bewustmaking) onder component 4 (Waterbeheer); streefdoel 146 van investering 1 (Ontwikkeling van de voorwaarden voor gezondheidszorg in de 21e eeuw) onder component 8 (Gezondheid); hervorming

1 (Oprichting van een integriteitsautoriteit ter versterking van de preventie, opsporing en correctie van fraude, belangenconflicten en corruptie, alsmede andere onrechtmatigheden en onregelmatigheden in verband met de uitvoering van steun van de Unie in Hongarije) en hervorming 3 (Invoering van een specifieke procedure voor bijzondere misdrijven in verband met de uitoefening van openbaar gezag of het beheer van openbare eigendommen [“rechterlijke toetsing”]) onder component 9 (Governance en openbaar bestuur), en mijlpalen 231, 232 en 233 van hervorming 26 (Verbetering van de transparantie en de toegang tot overheidsinformatie) onder component 9 (Governance en openbaar bestuur). Deze correcties hebben geen gevolgen voor de uitvoering van de betrokken maatregelen.

Het REPowerEU-hoofdstuk op basis van artikel 21 quater van Verordening 2021/241

- (20) Het REPowerEU-hoofdstuk bevat 13 nieuwe hervormingen en 16 nieuwe investeringen. Het REPowerEU-hoofdstuk bevat opgeschaalde maatregelen die van invloed zijn op twee maatregelen onder component 6 (Energie – groene transitie). De opgeschaalde maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk zorgen voor een aanzienlijke verbetering van het ambitieniveau van de maatregelen die al in het herstel- en veerkrachtplan zijn opgenomen.
- (21) De energiearmoede wordt aangepakt door een hervorming die gericht is op het tot stand brengen van een gelijk speelveld voor het aanvragen van door de EU-gefinancierde steunregelingen ter verbetering van de energie-efficiëntie in woningen (C10.R12: Ondersteuning van aanvragen door mogelijke begunstigen voor door de EU gefinancierde steunregelingen ter verbetering van de energie-efficiëntie van woningen) en door een investering ter verbetering van de energie-efficiëntie in woningen (C10.I13: Totstandbrenging van een financieel instrument om de energie-efficiëntie van woningen te verbeteren en de energiearmoede aan te pakken).
- (22) Het REPowerEU-hoofdstuk bevat hervormingen en investeringen die tot doel hebben energie uit hernieuwbare energiebronnen in het Hongaarse elektriciteitssysteem te integreren en het elektriciteitssysteem te versterken. Dit betreft de opgeschaalde investeringen in de ontwikkeling van het elektriciteitsnet en de verspreiding van slimme meters, die deel uitmaken van een overkoepelende investering in de ontwikkeling van het net (C10.I1: Ontwikkeling en digitalisering van het elektriciteitsnet); en de nieuwe investeringen op het gebied van de digitaliseringsactiviteiten door de systeembeheerders, verbetering van de nauwkeurigheid van weersvoorspellingen om betere ramingen van de energieproductie mogelijk te maken (C10.I1: Ontwikkeling en digitalisering van het elektriciteitsnet) en digitaliseringsactiviteiten in de energiesector (C10.I5: Digitalisering van energiebedrijven). Hervormingen op dit gebied omvatten maatregelen die tot doel hebben de transparantie, voorspelbaarheid en beschikbaarheid van procedures voor aansluiting op het net te verbeteren voor hernieuwbare energiebronnen, in het bijzonder de toezegging om vergunningen voor aansluiting op het net (12 000 MW) te verlenen aan weersafhankelijke hernieuwbare-energiecentrales (C10.R1: Verbetering van de transparantie, voorspelbaarheid en beschikbaarheid van de procedure voor aansluiting op het net) en ontwikkeling van een gestandaardiseerde aanpak voor aansluitingsaanvragen door distributiesysteembeheerders (C10.R1: Verbetering van de transparantie, voorspelbaarheid en beschikbaarheid van de procedure voor aansluiting op het net); uitbreiding van het gebruik van slimme meters om de technologie beter te benutten (C10.R3: Aanpassing van de wetgeving inzake slimme meters); totstandbrenging van een omvattend regelgevingskader voor energieopslag (C10.R8: Wettelijke stimulansen voor energieopslag); waarborgen dat transmissie- en

distributietarieven niet discriminerend zijn en een weerspiegeling van de kosten vormen (C10.R2: Bepaling van netwerkstarieven). Tot de hervormingen behoren ook de herziening van de wetgeving inzake energiegemeenschappen om hun ontwikkeling en deelname aan activiteiten zoals collectieve productie en collectief verbruik te stimuleren (C10.R7: Uitbreiding van energiegemeenschappen); doorvoering van aanpassingen in wetgeving en beleid om de markttoegang en dienstenontwikkeling van aggregators te verbeteren (C10.R4: Versterking van de rol van aggregators); aanpassing van het kader om de markt open te stellen voor nieuwe spelers aan de aanbodzijde op de wettelijke reservemarkt (C10.R6: Vernieuwing van de productstructuur van wettelijke reservemarkten om de markttoetreding voor nieuwe typen flexibiliteit te bevorderen); invoering van dynamische prijsstelling op de detailhandelsmarkt (C10.R5: Breder gebruik van dynamische prijsstelling in overeenkomsten voor de inkoop van elektriciteit).

- (23) Het REPowerEU-hoofdstuk bevat diverse maatregelen om het potentieel van hernieuwbare energie in Hongarije te vergroten. Deze betreffen de hervorming in verband met de herziening van het regelgevingskader (C10.R11: Verbetering van het regelgevingskader voor geothermische energie) en twee investeringen om de exploratie en het gebruik van geothermische energie te bevorderen (C10.I11: Bevordering van de exploratie van geothermische energie; C10.I16: Totstandbrenging van een financieel instrument om de exploratie en exploitatie van geothermische energie te bevorderen); aanpassing van het rechtskader om de ontwikkeling van een ecosysteem voor hernieuwbare waterstof aan te moedigen (C10.R9: Totstandbrenging van een rechtskader voor hernieuwbare waterstof en de investering ter ondersteuning van de productie en het gebruik van hernieuwbare waterstof (C10.I6: Investerings in waterstof); ontwikkeling van een strategie en actieplan om de duurzame productie van biogas en biomethaan te bevorderen (C10.R10: Ontwikkeling van een strategie en actieplan voor biogas en biomethaan).
- (24) Nieuwe investeringen dragen ook bij tot de decarbonisatie en hernieuwbare-energieproductie van de Hongaarse economie. Deze betreffen de decarbonisatie van industrie-, wetenschaps-, technologie- en logistieke parken (C10.I2: Vergroening van industrie-, wetenschaps-, technologie- en logistieke parken); ondersteuning van de upstream-markt voor de vervaardiging van producten en levering van diensten die bijdragen aan de groene transitie (C10.I3: Uitbreiding van de productiecapaciteit van de groene economie); en de decarbonisatie van industriële processen (C10.I4: Toepassing van groene technologieën voor de decarbonisatie van de industrie).
- (25) Andere nieuwe maatregelen dragen bij tot het verbeteren van de energie-efficiëntie. Deze betreffen steun voor de verbetering van de energie-efficiëntie van openbare gebouwen (C10.I8: Investerings in de energie-efficiëntie van openbare gebouwen) alsook het ontwikkelen van financiële instrumenten ter ondersteuning van investeringen in energie-efficiëntie door bedrijven (C10.I12: Totstandbrenging van een financieel instrument om de energie-efficiëntie van bedrijven te verbeteren) en verbeteringen van de energie-efficiëntie van woningen (C10.I13: Totstandbrenging van een financieel instrument om de energie-efficiëntie van woningen te verbeteren en de energiearmoede aan te pakken). Dankzij de hervorming op dit gebied komen mogelijke begunstigden in aanmerking voor technische bijstand bij het voorbereiden van aanvragen voor met EU-middelen gefinancierde steunregelingen ter verbetering van de energie-efficiëntie (C10.R12: Ondersteuning van aanvragen van mogelijke begunstigden voor met EU-middelen gefinancierde steunregelingen ter verbetering van de energie-efficiëntie van woningen).

- (26) Andere nieuwe investeringen hebben tot doel het vervoer koolstofarm te maken. Deze betreffen de elektrificatie van een spoorwegtraject en de ontwikkeling van de capaciteit van het elektriciteitsnet van de spoorwegen door de bouw of wederopbouw van onderstations (C10.I9: Elektrificatie van spoorwegtrajecten); ontwikkeling van financiële instrumenten om de elektromobiliteitssector te stimuleren door de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen te ontwikkelen (C10.I14: Ontwikkeling van een financieel instrument om de uitrol van laadstations voor elektrische voertuigen te bevorderen); aanmoediging van het gebruik van elektrische voertuigen door burgers en bedrijven via subsidies en de totstandbrenging van een financieel instrument (C10.I10: Het gebruik van elektrische voertuigen met een accu stimuleren); (C10.I15: Totstandbrenging van een financieel instrument om de aanschaf van elektrische voertuigen met een accu door aanbieders van bedrijfswagenparken te ondersteunen); investeringen in waterstofmobiliteit (C10.I6: Investerings in waterstof). De hervorming met betrekking tot het ecosysteem voor waterstof zal naar verwachting de voorwaarden creëren voor het gebruik van waterstof voor vervoersdoeleinden (C10.R9: Totstandbrenging van een rechtskader voor hernieuwbare waterstof).
- (27) Het REPowerEU-hoofdstuk bevat nieuwe maatregelen om groene vaardigheden te ontwikkelen. Deze betreffen de hervorming om te komen tot een nationale strategie inzake voor de groene transitie vereiste vaardigheden en een actieplan voor de uitvoering ervan (C10.R13: Nationale strategie voor de ontwikkeling van groene vaardigheden) evenals de investering om de beroepsbevolking te ondersteunen bij het verwerven van groene vaardigheden (C10.I7: Versterking van de menselijke middelen in de groene economie) en de verbetering van diensten die vereist zijn voor activiteiten die bijdragen aan mitigatie van de klimaatverandering (C10.I3: Uitbreiding van de productiecapaciteit van de groene economie).
- (28) De Commissie heeft het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk beoordeeld aan de hand van de criteria van artikel 19, lid 3, van Verordening 2021/241.

Evenwichtige respons die bijdraagt aan de zes pijlers

- (29) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt a), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.1 van bijlage V daarbij vormt het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk in hoge mate (score A) een alomvattende en voldoende evenwichtige respons op de economische en sociale situatie en draagt het zodoende bij aan elk van de zes in artikel 3 van die verordening bedoelde pijlers, daarbij rekening houdend met de specifieke uitdagingen van en de financiële toewijzing aan de betrokken lidstaat.
- (30) Ook in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk wordt ruim aandacht besteed aan de zes pijlers die het toepassingsgebied van de faciliteit vormen: i) groene transitie, ii) digitale transformatie, iii) slimme, duurzame en inclusieve groei, iv) sociale en territoriale cohesie, v) gezondheid en economische, sociale en institutionele veerkracht, en vi) beleid voor de volgende generatie. De hoofddoelstellingen van het plan zijn ongewijzigd en zijn erop gericht het groeipotentieel, het scheppen van banen, en de economische, sociale en institutionele veerkracht van Hongarije te verbeteren, waardoor het land uiteindelijk naar verwachting minder kwetsbaar zal worden voor schokken.
- (31) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk bevat verdere maatregelen om de pijler van de groene transitie te ondersteunen, met name via het gebruik van hernieuwbare energiebronnen,

elektrificatie door de ontwikkeling van energienetten, verbetering van de energie-efficiëntie in zowel openbare gebouwen als woningen, uitbreiding van alternatieve mobiliteit, en de ontwikkeling van groene vaardigheden. Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan bevat verdere maatregelen om de digitale transitie te ondersteunen, met name de ontwikkeling van digitale vaardigheden, de digitalisering van overheidsdiensten, en de invoering van één nationaal tarief-, ticket- en reizigersinformatiesysteem op basis van digitale technologieën.

- (32) Bovendien bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan maatregelen om de sociale en territoriale cohesie te bevorderen, met name via de ontwikkeling van voorstads- en regionale spoorwegnetten teneinde de sociale mobiliteit te vergroten, vooral in regio's met een ontwikkelingsachterstand, en steun voor energiearme huishoudens. Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan bevat verdere maatregelen om beleid voor de volgende generatie te bespoedigen en de gelijkheid van mannen en vrouwen te waarborgen, met name via investeringen in bij- en omscholing op het gebied van groene vaardigheden, en de creatie van aanvullende plaatsen in crèches teneinde de toegang van vrouwen tot de arbeidsmarkt te verbeteren en de arbeidskloof te verkleinen.

Aanpakken van alle of een significant deel van de in de landspecifieke aanbevelingen vastgestelde uitdagingen

- (33) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.2 van bijlage V daarbij zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting bijdragen tot een doeltreffende aanpak van alle of een significant deel van de uitdagingen (score A) die zijn vastgesteld in de tot Hongarije gerichte landspecifieke aanbevelingen, met inbegrip van de begrotingsaspecten daarvan en de aanbevelingen overeenkomstig artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011, of uitdagingen die zijn vastgesteld in andere relevante documenten die de Commissie in het kader van het Europees Semester officieel heeft goedgekeurd.
- (34) In het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk wordt met name rekening gehouden met de landspecifieke aanbevelingen die formeel zijn vastgesteld door de Raad voorafgaand aan de beoordeling van het gewijzigde plan door de Commissie. Aangezien de omvang van het plan is toegenomen na een aanvullend verzoek om leningen die niet uitsluitend voor REPowerEU-doelstellingen zal worden gebruikt, zijn alle structurele aanbevelingen voor 2022 en 2023 in aanmerking genomen in de algemene beoordeling. Om steun via leningen wordt vrijwel uitsluitend verzocht voor maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk, en derhalve richt de beoordeling zich op de energiegerelateerde aanbevelingen uit 2023. Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan voert wijzigingen door in een beperkt aantal investeringen op grond van artikel 21 van Verordening (EU) 2021/241. Deze wijzigingen zijn niet van invloed op het algemene ambitieniveau van het plan als het gaat om het aanpakken van alle of een significant deel van de in de landspecifieke aanbevelingen vastgestelde uitdagingen.
- (35) Na de voortgang bij de uitvoering van alle relevante landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester 2023 te hebben beoordeeld, stelt de Commissie vast dat aanzienlijke vooruitgang is geboekt bij het beschikbaar stellen van liquiditeit aan kleine en middelgrote ondernemingen (landspecifieke aanbeveling 2020 3.1) en het bevorderen van particuliere investeringen (landspecifieke aanbeveling 2020 3.3).

- (36) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, omvat uitgebreide hervormingen en investeringen die elkaar versterken en die bijdragen tot een doeltreffende aanpak van alle of een significant deel van de economische en sociale uitdagingen die zijn uiteengezet in de landspecifieke aanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees Semester tot Hongarije heeft gericht, met name met betrekking tot de groene en digitale transitie, energie, onderwijs, de arbeidsmarkt, sociaal beleid, gezondheidszorg, het kader voor corruptiebestrijding, de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, concurrentie bij overheidsopdrachten, de kwaliteit en transparantie van de besluitvorming, belastingheffing en agressieve fiscale planning, en het pensioenstelsel. Door de bovengenoemde uitdagingen aan te pakken, zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan naar verwachting ook bijdragen tot het corrigeren van de onevenwichtigheden die Hongarije ervaart, zoals vastgesteld in de aanbevelingen op grond van artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 in 2023, die met name verband houden met een zeer hoge prijsdruk en behoeften aan externe en overheidsfinanciering.
- (37) De wijzigingen in het herstel- en veerkrachtplan van Hongarije laten de uitkomst van de vorige beoordeling onverlet dat het herstel- en veerkrachtplan bijdraagt tot het op doeltreffende wijze aanpakken van alle of een significant deel van de in 2019, 2020 en 2022 tot Hongarije gerichte landspecifieke aanbevelingen. In het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan schraapt of verlaagt Hongarije de ambitie van een beperkt aantal investeringen, maar compenseert deze verlaging door nieuwe investeringen toe te voegen en bestaande investeringen op te schalen. Het ambitieniveau met betrekking tot de aanbeveling inzake water- en afvalbeheer wordt verlaagd. De algemene ambitie van het plan blijft echter gehandhaafd. Met veel van de nieuwe maatregelen worden de landspecifieke en voornamelijk energiegerelateerde aanbevelingen die reeds deels waren uitgewerkt in het bestaande herstel- en veerkrachtplan, verder aangepakt. De nieuwe maatregelen pakken de energiegerelateerde landspecifieke aanbevelingen uit 2023 aan.
- (38) Het REPowerEU-hoofdstuk versterkt de ambitie van het plan voor wat de meeste relevante landspecifieke aanbevelingen op het gebied van energie betreft (landspecifieke aanbeveling 2022.6, landspecifieke aanbeveling 2023.4), met name om de algemene afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen, het gebruik van hernieuwbare energiebronnen te versnellen, de balancering op de energiemarkt te hervormen, de elektriciteitsinfrastructuur te moderniseren, de energie-efficiëntie in gebouwen te verbeteren, het huidige systeem van gereguleerde energieprijzen aan te passen en beleidsinspanningen op te voeren die gericht zijn op het bijbrengen en verwerven van de voor de groene transitie vereiste vaardigheden. Het REPowerEU-hoofdstuk bevat diverse hervormingen bovenop de hervormingen die reeds in het herstel- en veerkrachtplan zijn opgenomen om het gebruik van hernieuwbare energiebronnen verder te versnellen, met name door de vergunningsprocedures te stroomlijnen (landspecifieke aanbeveling 2022 6.2 en landspecifieke aanbeveling 2023 4.2). Deze hervormingen hebben betrekking op de vernieuwing van de productstructuur van wettelijke reservemarkten, wettelijke stimulansen voor energieopslag, totstandbrenging van een rechtskader voor waterstof, harmonisering van de procedure voor aansluiting op het elektriciteitsnet, en verbetering van het regelgevingskader voor geothermische energie. Investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk dragen ook bij tot het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, zoals de vergroening van industrieparken voor energiedoeleinden, waterstof en de exploratie van geothermische energie.

- (39) Het REPowerEU-hoofdstuk bevat daarnaast ook investeringen in de ontwikkeling van het elektriciteitsnet, hetgeen de ambitie van de bestaande maatregel in het herstel- en veerkrachtplan versterkt, en energiedigitalisering om de zekerheid van de elektriciteitsvoorziening te verbeteren. Beide investeringen dragen bij tot een verdere aanpak van de uitdaging in verband met de modernisering van de elektriciteitsinfrastructuur (landspecifieke aanbeveling 2022 6.3 en landspecifieke aanbeveling 2023 4.5). Verscheidene investeringen in dit hoofdstuk verbeteren de energie-efficiëntie van gebouwen (landspecifieke aanbeveling 2022 6.5 en landspecifieke aanbeveling 2023 4.7) en vormen een aanvulling op de maatregelen in de andere componenten van het plan. Deze aanvullende maatregelen omvatten een subsidieprogramma om de energie-efficiëntie van woningen, openbare gebouwen en bedrijfspanden te verbeteren. Het REPowerEU-hoofdstuk bestaat uit investeringen in de elektrificatie van het spoor en subsidies om het gebruik van elektrische voertuigen en laadstations door burgers en bedrijven te stimuleren. Deze investeringen dragen bij tot een verdere aanpak van de uitdaging in verband met de verbetering van de duurzaamheid van het vervoer (landspecifieke aanbeveling 2022 6.6). Het hoofdstuk bevat hervormingen en investeringen in de opleiding, bijscholing en herscholing van de beroepsbevolking om groene vaardigheden te verwerven, die bijdragen tot het aanpakken van de relevante landspecifieke aanbevelingen (landspecifieke aanbeveling 2022 5.3 en landspecifieke aanbeveling 2023 4.9).
- (40) Het gewijzigde plan versterkt de ambitie van een reeds bestaande maatregel in het goedgekeurde herstel- en veerkrachtplan betreffende de creatie van nieuwe plaatsen in crèches. Deze maatregel moet bijdragen aan het aanpakken van de landspecifieke aanbeveling over de integratie van de meest kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt (landspecifieke aanbeveling 2019 2.1 en landspecifieke aanbeveling 2022 3.1).

Bijdrage aan het groeipotentieel, het scheppen van banen en de economische, sociale en institutionele veerkracht

- (41) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt c), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.3 van bijlage V daarbij zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting een hoge impact (score A) hebben op het versterken van het groeipotentieel, het scheppen van banen en de economische, sociale en institutionele veerkracht van Hongarije, waarmee wordt bijgedragen aan de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten, onder meer door middel van de bevordering van beleid inzake kinderen en jongeren, alsmede op het verzachten van de economische en sociale gevolgen van de COVID-19-crisis, waardoor de economische, sociale en territoriale cohesie en de convergentie binnen de Unie worden bevorderd.
- (42) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk blijft het herstel van Hongarije ondersteunen en blijft zorgen voor een verbetering van de groeivoorzichten op lange termijn via een reeks investeringen en hervormingen. De ongewijzigde hoofddoelstellingen van het plan zijn erop gericht het groeipotentieel, het scheppen van banen, en de economische, sociale en institutionele veerkracht van Hongarije te verbeteren, waardoor het land uiteindelijk naar verwachting minder kwetsbaar zal worden voor schokken. De maatregelen in het nieuwe REPowerEU-hoofdstuk zullen naar verwachting de energieonafhankelijkheid en energiezekerheid versterken (bijvoorbeeld de hervorming inzake de uitbreiding van energiegemeenschappen (C10.R7)), decarbonisatie via hervormingen en investeringen in hernieuwbare energiebronnen en elektrificatie (bijvoorbeeld de investeringen in de vergroening van industrie-, wetenschaps-, technologie- en logistieke parken (C10.I2)

en de toepassing van groene technologieën voor de decarbonisatie van de industrie (C10.I4)), verbetering van de energie-efficiëntie (bijv. maatregelen voor een middelmatige energie-efficiënte renovatie (C10.I8, C10.I12 en C10.I13), bevordering van koolstofvrije mobiliteit (C10.I9, C10.I10, C10.I14, C10.I15), en de ontwikkeling van voor de groene transitie vereiste vaardigheden (C10.R13, C10.I7).

- (43) In het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan zijn verschillende maatregelen gewijzigd, waarbij het ambitieniveau van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan op hoofdlijnen is gehandhaafd. Het REPowerEU-hoofdstuk bevat 16 nieuwe investeringen en 13 nieuwe hervormingen. Het gewijzigde plan zal naar verwachting significantere effecten hebben op de economie als gevolg van het omvangrijke nieuwe REPowerEU-hoofdstuk. Het effect op de economische cohesie zal naar verwachting gematigd zijn, terwijl het nieuwe REPowerEU-hoofdstuk de zwakke punten en kwetsbaarheden van de economie op het gebied van energie naar verwachting aanmerkelijk zal verminderen, meer nog dan het oorspronkelijke plan.
- (44) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk blijft de sociale cohesie en socialebeschermingsstelsels ondersteunen. In component 1 zal de versterkte ambitie van maatregel C1.I4 (Creatie van nieuwe plaatsen in crèches) en de nieuwe maatregel C1.I5 (Creatie van extra nieuwe plaatsen in crèches) aanvullende plaatsen in crèches tot stand brengen, hetgeen de toegang tot de arbeidsmarkt voor vrouwen naar verwachting verder zal verbeteren en de arbeidskloof zal verkleinen.
- (45) In het REPowerEU-hoofdstuk biedt maatregel C10.R12 technische bijstand aan mogelijke begunstigden van met EU-middelen gefinancierde steunregelingen ter verbetering van de energie-efficiëntie, met name aan kwetsbare huishoudens en huishoudens die in energiearmoede leven. Een financieel instrument zal tot stand worden gebracht om energie-efficiënte renovaties van woningen te financieren, en ten minste 10 % van de steun zal voorbehouden zijn aan energiearme huishoudens. Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan bevat tevens een maatregel (C10.I7) om de beroepsbevolking op te leiden en bij te scholen op voor de groene transitie vereiste gebieden, waarbij prioriteit wordt gegeven aan werkloze, inactieve arbeidskrachten en werknemers uit micro- en kleine ondernemingen, zodat gelijke kansen voor iedereen worden gewaarborgd en de sociale cohesie wordt versterkt. Deze maatregel beoogt de ontwikkeling van leerinhoud op het gebied van nieuwe groene vaardigheden voor diverse cursussen, waaronder “microcredentials”, die moeten worden opgenomen in formele geaccrediteerde programma’s voor beroeps- en hoger onderwijs, en draagt daardoor bij tot betere leermogelijkheden en kansen op werk voor kinderen en jongeren.

Geen ernstige afbreuk doen

- (46) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.4 van bijlage V daarbij zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting waarborgen dat geen enkele erin opgenomen maatregel (score A) voor de uitvoering van hervormingen en investeringsprojecten ernstige afbreuk doet aan milieudoelstellingen in de zin van

artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad³ (het beginsel “geen ernstige afbreuk doen”).

- (47) Hongarije heeft omvattende zelfbeoordelingen verstrekt voor alle gewijzigde componenten en de investeringen van het REPowerEU-hoofdstuk, waaronder inhoudelijke beoordelingen voor milieudoelstellingen die in gevaar zijn, en de Commissie daarmee gerustgesteld dat alle grote milieuproblemen overeenkomstig de Technische richtsnoeren over de toepassing van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen aan” (2021/C58/01) worden aangepakt. Voor verschillende maatregelen werden voorzorgshalve voorwaarden ingevoerd om naleving van het “ernstige-afbreukverbodsbeginsel” te waarborgen. Hiermee wordt onder meer gewaarborgd dat activiteiten in het kader van het EU-emissiehandelssysteem (ETS) tot de beoogde broeikasgasemissies onder de relevante referentiewaarden zullen leiden, en voor zover mogelijk significant daaronder. Voor alle financiële instrumenten en de investering in verband met de productiecapaciteit van de groene economie (C10.I3) werd bovendien een lijst opgesteld die ervoor moet zorgen dat activiteiten en activa die met het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” in strijd zijn niet worden ondersteund. Evenzo werden waar nodig waarborgen ingevoerd dat alleen duurzame biomethaan en hernieuwbare waterstof die voldoen aan RED II worden ondersteund, en werden waarborgen voor geothermische booractiviteiten toegevoegd. De noodzaak van een aanvullende waarborg voor een van de projecten in verband met de elektrificatie van het spoor (C10.I9), met betrekking tot de circulaire economie, werd onderkend en hieraan werd tegemoetgekomen met een waarborg. Op basis hiervan zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan er naar verwachting voor zorgen dat geen enkele maatregel ernstige afbreuk doet.
- (48) Geen enkele maatregel in het kader van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk valt onder artikel 21 quater, lid 3, punt a), van Verordening (EU) 2021/241.

Bijdrage aan de REPowerEU-doelstellingen

- (49) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d) bis, van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.12 van bijlage V daarbij zal het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting daadwerkelijk en in hoge mate (score A) bijdragen tot energiezekerheid, de diversificatie van de energievoorziening van de Unie, een toename van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en van de energie-efficiëntie, een vergroting van de opslagcapaciteit voor energie of tot de noodzakelijke vermindering van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen vóór 2030.
- (50) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt bij tot het bevorderen van de energie-efficiëntie in gebouwen en kritieke energie-infrastructuur, de uitbreiding van de productie en het gebruik van duurzaam biomethaan en van hernieuwbare of fossielvrije waterstof, en vergroting van het aandeel en versnelling van het gebruik van hernieuwbare energie via de investering ter ondersteuning van het gebruik van opwekkingscapaciteiten voor hernieuwbare energie in industrieparken (C10.I2); de hervorming tot verbetering van het regelgevingskader voor geothermische energie (C10.R11) gekoppeld aan twee investeringen om de exploratie en exploitatie van geothermische energie te ondersteunen (C10.I11 en C10.I16); hervormingen en investeringen om de productie

---

³ Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088 (PB L 198 van 22.6.2020, blz. 13).

en het gebruik van hernieuwbare waterstof te stimuleren (C10.R9 en C10.I6); de ontwikkeling van een strategie en actieplan voor biogas en biomethaan (C10.R10); de investeringen in de energie-efficiëntie van woningen (C10.I13), bedrijfspanden (C10.I12) en openbare gebouwen (C10.I8); de hervorming voor het bieden van technische bijstand aan mogelijke begunstigen van met EU-middelen gefinancierde steunmaatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie (C10.R12). Maatregelen die bijdragen aan de decarbonisatie van de industrie zijn maatregelen die industrie-, wetenschap, technologie- en logistieke parken ondersteunen bij hun inspanning om hernieuwbare energiebronnen te gebruiken (C10.I2), energieopslagfaciliteiten te installeren, restwarmte te gebruiken en energie-efficiëntieverbeteringen aan te brengen; de vervaardiging van producten en levering van diensten die verband houden met de groene transitie naar een nettonuleconomie (C10.I3); groene technologieën (C10.I4), overeenkomstig artikel 21 quater, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241.

- (51) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt ook bij tot het aanpakken van de energiearmoede via een hervorming en een investering ter ondersteuning van de energie-efficiëntieverbeteringen van huishoudens, specifiek gericht op huishoudens met een lager inkomen en energiearme huishoudens (C10.R12 en C10.I13), overeenkomstig artikel 21 quater, lid 3, punt c), van Verordening (EU) 2021/241.
- (52) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt ook bij tot het creëren van stimulansen om de vraag naar energie te verminderen via de voornoemde energie-efficiëntieverbeteringen (C10.I12, C10.I13, C10.I8.), maatregelen gericht op de decarbonisatie van de industrie (C10.I2, C10.I3), uitbreiding van het gebruik van slimme meters (C10.R3, C10.I1) en digitale monitoringsystemen (C10.I1), het openstellen van de energiemarkt voor spelers aan de aanbodzijde (C10.R6), alsook investeringen in groene technologie (C10.I4), overeenkomstig artikel 21 quater, lid 3, punt d), van Verordening (EU) 2021/241.
- (53) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt ook bij tot het aanpakken van interne en grensoverschrijdende knelpunten bij de energietransmissie en -distributie, het ondersteunen van de opslag van elektriciteit, het versnellen van de integratie van hernieuwbare energiebronnen, en het ondersteunen van emissievrij vervoer en de infrastructuur daarvoor, met inbegrip van het spoorvervoer, via een breed scala aan hervormingen en investeringen. Deze doelstelling wordt verwezenlijkt door de hervormingen die gericht zijn op het versterken van de rol van energiegemeenschappen (C10.R7) en aggregators (C10.R4), het optimaliseren van wettelijke reservemarkten (C10.R6), het stimuleren van energieopslag (C10.R8), uitbreiding van het aantal consumenten die slimme meters gebruiken (C10.R3) en harmonisering van de wijze waarop de aansluitingsregels worden toegepast door de DSB's (C10.R1), en de invoering op vrijwillige basis van dynamische prijsstelling in de woonsector (C10.R5). Ook investeringen in slimme meters, ontwikkeling van het elektriciteitsnet, digitalisering, verbetering van het weersvoorspellingsstelsel (C10.I1), en energieopslag in industrieparken (C10.I2) zullen de energiesector naar verwachting versterken en de integratie van hernieuwbare energie bevorderen. Emissievrij vervoer en bijbehorende infrastructuur moeten worden ondersteund door middel van investeringen in de elektrificatie van de spoorwegen (C10.I9), bevordering van het gebruik van elektrische voertuigen met een accu en laadstations (C10.I10 en C10.I14), voertuigen op waterstofcellen en tankstations alsook via de hervorming inzake waterstofmobiliteit (C10.I6 en C10.R9), overeenkomstig artikel 21 quater, lid 3, punt e), van Verordening (EU) 2021/241.

- (54) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt ook bij tot de bovengenoemde doelstellingen met de hervorming die tot doel heeft een nationale strategie en een actieplan inzake groene vaardigheden te ontwikkelen (C10.R13) alsook een investering ter ondersteuning van de huidige en toekomstige beroepsbevolking bij het verwerven van de voor de groene transitie vereiste vaardigheden (C10.I7) door cursussen en daaraan gerelateerde inhoud te ontwikkelen en opleiding te bieden aan 50 000 beroepsbeoefenaren. Ook de digitalisering van de energiesector als een manier om de energietransitie in goede banen te leiden en submaatregelen zoals de verbetering van de accuraatheid van weersvoorspellingen voor het elektriciteitsnet (C10.I1) scheppen randvoorwaarden, overeenkomstig artikel 21 quater, lid 3, punt f), van Verordening (EU) 2021/241.
- (55) De maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk zijn daarom in overeenstemming met de inspanningen van Hongarije om de doelstellingen van artikel 21 quater, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 te bereiken. Met name significant zijn de bijdragen tot het aanpakken van interne en grensoverschrijdende knelpunten voor energietransmissie, de bevordering van energie-efficiëntie in gebouwen, de bevordering van het gebruik van duurzaam biomethaan, hernieuwbare waterstof en de productie en het gebruik van andere hernieuwbare energiebronnen, de decarbonisatie van de industrie en emissievrij vervoer.
- (56) De maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk zijn ook in overeenstemming met het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan aangezien REPowerEU- maatregelen voortbouwen op hervormingen en investeringen in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan, met name op het gebied van energie-efficiëntie en hernieuwbare energiebronnen, maar ook op het gebied van duurzaam vervoer.

Maatregelen met een grensoverschrijdende of meerlandendimensie of een soortgelijk effect

- (57) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d) ter, van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.13 van bijlage V daarbij wordt verwacht dat de in het REPowerEU-hoofdstuk opgenomen maatregelen in hoge mate (score A) een grensoverschrijdende of meerlandendimensie of een soortgelijk effect zullen hebben.
- (58) Het REPowerEU-hoofdstuk bevat maatregelen om de energie-infrastructuur te ontwikkelen teneinde de verdere uitrol van hernieuwbare energiebronnen te bevorderen; energie-efficiëntiemaatregelen voor huishoudens, bedrijven en de overheidssector, en maatregelen ter bevordering van alternatieve mobiliteit, zowel elektrisch als op waterstof. Dit zal naar verwachting bijdragen tot het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en het verlagen van de vraag naar energie.
- (59) De totale kosten van de maatregelen met een grensoverschrijdende dimensie bedragen 83 % van de geraamde kosten van het REPowerEU-hoofdstuk.
- (60) Het hoge aandeel geraamde kosten met een grensoverschrijdende dimensie in combinatie met het feit dat de maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk bijdragen tot zowel het veiligstellen van de energievoorziening als het verminderen van de vraag naar energie en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen rechtvaardigen de keuze voor score A.

Bijdrage aan de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit

- (61) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt e), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.5 van bijlage V daarbij bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen tot de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit, of tot de aanpak van de uitdagingen die daaruit voortvloeien. De maatregelen ter ondersteuning van de

klimaatdoelstellingen zijn goed voor 67,1 % van de totale toewijzing voor het herstellen veerkrachtplan en 91,7 % van de totale geraamde kosten van de maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk, berekend volgens de in bijlage VI bij die verordening beschreven methode. Overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EU) 2021/241 is het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, consistent met de in het nationaal energie- en klimaatplan 2021-2030 vervatte informatie.

- (62) Het gewijzigde plan handhaaft de ambitie van het oorspronkelijke plan met betrekking tot de groene transitie. De schrapping van investeringen “Bouw van de belangrijkste watervervangingssystemen, ontwikkeling van nieuwe netwerken en systemen”, “Versterking van een slimme, innovatieve en duurzame afvalbeheerindustrie en de markt voor secundaire grondstoffen” en “Installatie van energieopslagfaciliteiten voor de transmissiesysteembeheerder en distributiesysteembeheerders” verlaagt de ambitie van Hongarije op de dimensies waterbeheer, secundaire grondstoffen in het kader van de circulaire economie, en energieopslag. Tegelijkertijd worden andere dimensies versterkt, zoals de verbetering van de openbaarvervoerinfrastructuur (investering “Ontwikkeling van het tram- en trolleybusstelsel van Boedapest”) en de circulaire economie door het stimuleren van afvalscheiding en afvalinzameling als de eerste stap van de waardeketen “buitendienststelling”, om de negatieve gevolgen voor de biodiversiteit van zwerfafval en het storten van afval te beperken. De maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk bouwen voort op de groene dimensie van het oorspronkelijke plan. Het verwachte effect van het oorspronkelijke plan, met maatregelen inzake de bevordering van het gebruik van hernieuwbare energiesystemen, duurzaam vervoer en energie-efficiëntie in gebouwen, wordt met name versterkt door aanvullende hervormingen en complementaire investeringen.
- (63) De maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk vergroten op significante wijze de bijdrage van het plan aan de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit. Steunmaatregelen zullen de uitstoot van broeikasgassen en schadelijke stoffen in de energie-, industrie- en bouwsector naar verwachting verminderen. In de energiesector dragen de ontwikkeling en digitalisering van het elektriciteitsnet, het benutten van productiecapaciteiten voor hernieuwbare energie, waaronder bio- en geothermische energie en duurzame waterstof, evenals hervormingen die knelpunten voor de transitie van de sector wegnemen, zoals dynamische prijsstelling en netwerktarieven, bij tot de verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen van de Unie voor 2030 en 2050. In de industriële sector wordt de uitfasering van fossiele brandstoffen mogelijk gemaakt door de decarbonisatie van industriële processen, energie-efficiëntie maatregelen maar ook door de verbetering van randvoorwaarden zoals voor duurzame waterstof en bio-energie. In de vervoerssector wordt de overgang naar een duurzaam vervoerssysteem ondersteund via elektrische spoorweginfrastructuur, elektrische voertuigen met een accu en laadstations, en voertuigen op waterstof en waterstoftankstations. Tot slot zal de energie-efficiënte renovatie van woningen, bedrijfspanden en openbare gebouwen waarschijnlijk zorgen voor een vermindering van het energieverbruik in de bouwsector. De meeste maatregelen zullen naar verwachting zijdelings voordelen met zich meebrengen voor de biodiversiteit dankzij hun verwachte effect op het verlagen van de uitstoot van schadelijke stoffen in de lucht en mitigatie van de klimaatverandering.
- (64) De maatregelen inzake duurzame waterstof illustreren dat hervormingen en investeringen die bijdragen aan de groene transitie op hoofdlijnen complementair zijn en hand in hand moeten gaan met belangrijke hervormingen op nationaal niveau in

Hongarije, zoals de nationale waterstofstrategie. Andere voorbeelden zijn onder meer de hervorming en investering in verband met de energierenovatie van woningen, de uitrol van hernieuwbare-energiesystemen en hervorming van de regels voor aansluiting op het net, alsook de hervormingen en investeringen in verband met groene vaardigheden; deze drie kwesties zijn tevens speerpunten van het nationaal energie- en klimaatplan.

Bijdrage aan de digitale transitie

- (65) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt f), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.6 van bijlage V daarbij bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen tot de digitale transitie of tot de aanpak van de daaruit voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de doelstellingen inzake digitalisering zijn goed voor 29,1 % van de totale toewijzing van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, berekend volgens de in bijlage VII bij die verordening beschreven methode.
- (66) De voorgestelde wijzigingen ten opzichte van het oorspronkelijke plan hebben geen gevolgen voor de ambitie om de digitale transitie vorm te geven, en daarom blijft de uitkomst van de beoordeling onveranderd. Het herziene plan blijft de ontwikkeling van digitale vaardigheden en de digitalisering van de overheid en van de economie ondersteunen, hetgeen een blijvend effect oplevert.
- (67) Het REPowerEU-hoofdstuk zal naar verwachting bijdragen aan de digitale transitie en tot het aanpakken van de daaruit voortvloeiende uitdagingen door de digitalisering van systeembeheerders te ondersteunen (C10.I1: Ontwikkeling en digitalisering van het elektriciteitsnet) en de installatie van slimme meters, en daardoor ook bijdragen tot de zekerheid van de energievoorziening en de operationele efficiëntie van het elektriciteitssysteem. Overeenkomstig artikel 21 quater, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 mogen hervormingen en investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk niet in aanmerking worden genomen bij de berekening van de totale toewijzing voor het herstel- en veerkrachtplan met het oog op de toepassing van het bij die verordening vastgestelde vereiste van het digitale streefcijfer.

Blijvende effecten

- (68) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt g), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.7 van bijlage V daarbij zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan et inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting in hoge mate (score A) een blijvend effect sorteren voor Hongarije.
- (69) De hervormingen “Versterking van de rol van aggregators” (C10.R4), “Vernieuwing van de productstructuur van wettelijke reservemarkten om de markttoetreding voor nieuwe typen flexibiliteit te bevorderen” (C10.R6) en “Uitbreiding van energiegemeenschappen” (C10.R7) in het REPowerEU-hoofdstuk zullen naar verwachting een alomvattend regelgevingskader tot stand brengen en waar nodig belemmeringen voor de reservemarkten voor elektriciteit, energiegemeenschappen en aggregators beperken. Andere hervormingen zoals “Aanpassing van de wetgeving inzake slimme meters” (C10.R3) en “Breder gebruik van dynamische prijsstelling in overeenkomsten voor de inkoop van elektriciteit” (C10.R5) effenen de weg voor de verdere elektrificatie van de energiesector.
- (70) De investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk: “Investeringen in waterstof” (C10.I6) en “Bevordering van de exploratie van geothermische energie” (C10.I11) zijn bedoeld om de uitrol van hernieuwbare energiebronnen te versnellen en de externe

energieafhankelijkheid van Hongarije te verminderen, en vergroten daardoor de veerkracht van het land om toekomstige energieschokken op te vangen. “Toepassing van groene technologieën voor de decarbonisatie van de industrie” (C10.I4) en “Uitbreiding van de productiecapaciteit van de groene economie” (C10.I3) dragen bij tot de vergroening van industriële processen en zullen naar verwachting helpen de economische concurrentiekracht van het land in het kader van de groene transitie te behouden.

Monitoring en uitvoering

- (71) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt h), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.8 van bijlage V daarbij werden de in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk voorgestelde regelingen als passend (score A) beoordeeld om doeltreffende monitoring en uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan te waarborgen, waaronder het geplande tijdschema, de mijlpalen en streefdoelen, en de bijbehorende indicatoren.
- (72) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan omvat een actualisering van het monitoring- en uitvoeringskader. Het onderstaatssecretariaat dat binnen het ministerie dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de steun van de Unie belast is met de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan (hierna “de nationale autoriteit” genoemd), blijft verantwoordelijk voor de algemene coördinatie van het herstel- en veerkrachtplan en voor het monitoren van de vooruitgang bij het bereiken van de mijlpalen en streefdoelen. Alle uitvoeringstaken worden echter gedelegeerd aan uitvoeringsorganen, een orgaan voor het doorgeven van subsidiegelden en de Hongaarse ontwikkelingsbank met het oog op de nieuwe investeringen die uitgevoerd moeten worden via financiële instrumenten. De aard en de omvang van de voorgestelde wijzigingen in het herstel- en veerkrachtplan hebben geen gevolgen voor de oorspronkelijke beoordeling van de doeltreffende monitoring en uitvoering van het plan. De structuur die belast is met de uitvoering en monitoring van en de verslaglegging over het herstel- en veerkrachtplan is versterkt en de algemene regelingen die Hongarije voorstelt voor de organisatie van de uitvoering van de hervormingen en investeringen blijven geloofwaardig. De mijlpalen en streefdoelen bij de gewijzigde of aanvullende maatregelen, waaronder die in het REPowerEU-hoofdstuk, zijn duidelijk en de voorgestelde indicatoren voor die mijlpalen en streefdoelen zijn relevant, acceptabel en robuust.

Kostenberekening

- (73) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt i), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.9 van bijlage V daarbij is de motivering die in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, verstrekt wordt voor het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in redelijke mate (score B) redelijk en aannemelijk, strookt het met het kostenefficiëntiebeginsel, en staan de kosten in verhouding tot het verwachte nationale economische en sociale effect.
- (74) Hongarije heeft voldoende informatie en bewijsstukken verstrekt waaruit blijkt dat de kosten over het algemeen redelijk en aannemelijk zijn. Hongarije heeft afzonderlijke kostenramingen verstrekt voor alle gewijzigde of nieuwe investeringen in het kader van zijn gewijzigde herstel- en veerkrachtplan. De kosten voor de meeste maatregelen zijn geraamd met behulp van een bottom-upbenadering, waarbij de autoriteiten die de investeringsonderdelen en de eenheidskosten ervan presenteren, zich baseren op de marktprijzen of de prijzen van soortgelijke eenheden bij investeringen in het verleden

of op indicatieve prijsaanbiedingen van leveranciers. Voor andere maatregelen is een top-downbenadering toegepast waarbij de totale kosten van het project gebaseerd zijn op soortgelijke projecten in het verleden. In sommige gevallen waren er slechts beperkte details beschikbaar over de methodologie en aannames die werden gebruikt om de kostenramingen te maken, en soms waren de details minder duidelijk, waardoor dit beoordelingscriterium geen score A heeft gekregen. De meeste kosten worden gestaafd door passende bewijsstukken en toelichtingen waaruit blijkt dat de kosten die worden gedekt door bestaande of geplande financiering van de Unie, niet in de bedragen zijn meegeteld. Tot slot stroken de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan met het kostenefficiëntiebeginsel, en staan ze in verhouding tot het verwachte nationale economische en sociale effect.

Bescherming van de financiële belangen van de Unie

- (75) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt j), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.10 van bijlage V daarbij zijn de in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan voorgestelde regelingen passend (score A) om corruptie, fraude en belangenconflicten bij het gebruik van de financiële middelen die op grond van deze verordening zijn verstrekt, te voorkomen, op te sporen en te corrigeren, en wordt verwacht dat de regelingen daadwerkelijk dubbele financiering in het kader van de verordening en andere Unieprogramma's zullen voorkomen. Dit laat de toepassing onverlet van andere instrumenten om de naleving van het Unierecht te bevorderen en te handhaven, onder meer het voorkomen, opsporen en corrigeren van corruptie, fraude en belangenconflicten, en het beschermen van de begroting van de Unie overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad⁴.
- (76) In de beoordeling van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan, overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt j), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.10 van bijlage V daarbij werden de daarin vermelde regelingen als passend (score A) bevonden om corruptie, fraude en belangenconflicten te voorkomen, op te sporen en te corrigeren door onder meer 27 mijlpalen met betrekking tot het Hongaarse controlesysteem ter bescherming van de financiële belangen van de Unie vast te stellen als een eerste vereiste voor betaling overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EU) 2021/241⁵. Deze eerste vereiste geldt in gelijke mate voor het deel van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan dat betrekking heeft op leningen. Dit vereiste is in overeenstemming met en doet geen afbreuk aan de corrigerende maatregelen die Hongarije heeft voorgesteld in het kader van de procedure van artikel 6 van Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting.
- (77) Sinds de oorspronkelijke beoordeling heeft de Commissie toegang gekregen tot informatie over de feitelijke uitvoering van het audit- en controlesysteem van Hongarije. Hiertoe behoren de voorlopige bevindingen van de door de Commissie in Hongarije verrichte audit inzake de bescherming van de financiële belangen van de Unie.

---

⁴ Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 1).

⁵ COM(2022) 686 final: Dit is het geval voor de mijlpalen 160, 166, 169, 171, 174, 175, 195, 197, 198, 200, 201, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227 en 228.

- (78) In het licht van deze informatie is de Commissie van mening dat het internecontrolesysteem van het herstel- en veerkrachtplan van Hongarije op hoofdlijnen adequaat is. Mede gezien de 27 mijlpalen met betrekking tot het Hongaarse controlesysteem ter bescherming van de financiële belangen van de Unie, zijn het internecontrolesysteem en de in het herziene herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk voorgestelde regelingen gebaseerd op robuuste processen en structuren, met een duidelijke omschrijving van de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende instanties die betrokken zijn bij de uitvoering, monitoring, controle en audit van het plan, alsook van hun interacties. Dit zorgt voor een heldere scheiding tussen de rollen en verantwoordelijkheden voor controle en audit. Voorgesteld wordt dat de nationale autoriteit verantwoordelijk blijft voor de algemene coördinatie van het herstel- en veerkrachtplan en voor het verrichten van controles op uitvoeringsorganen en het orgaan voor het doorgeven van subsidiegelden. Net als in de oorspronkelijke opzet wordt de nationale autoriteit verantwoordelijk voor het opstellen en indienen bij de Commissie van de betalingsverzoeken en de bijbehorende beheersverklaringen op basis van geverifieerde gegevens van het monitoringsysteem. De verantwoordelijkheid van de nationale autoriteit verandert echter ten aanzien van andere taken. Voor nieuwe investeringen die moeten worden uitgevoerd via financiële instrumenten heeft de autoriteit alle uitvoeringstaken gedelegeerd aan uitvoeringsorganen, organen voor het doorgeven van subsidiegelden alsook aan de Hongaarse ontwikkelingsbank, terwijl de verantwoordelijkheid voor het monitoren van de vooruitgang bij de verwezenlijking van de mijlpalen en streefdoelen en het controleren van eindontvangers wordt overgeheveld naar de uitvoeringsorganen en het orgaan voor het doorgeven van subsidiegelden alsook naar de Hongaarse ontwikkelingsbank. Het mandaat van controleorgaan voor het herstel- en veerkrachtplan wordt toegewezen aan het directoraat-generaal voor de audit van de Europese fondsen (EUTAF), dat over de nodige capaciteit en administratieve ervaring moet beschikken om de betrokken audittaken conform internationaal aanvaarde auditnormen uit te voeren. Het EUTAF wordt tevens verantwoordelijk voor de audit van het orgaan dat de financiële instrumenten uitvoert (de Hongaarse ontwikkelingsbank). Hongarije heeft uitgelegd dat het een integriteitsautoriteit in het leven heeft geroepen als een onafhankelijk orgaan met bevoegdheden om op te treden telkens als zij van oordeel is dat de bevoegde nationale autoriteiten niet de nodige maatregelen hebben genomen ter voorkoming, opsporing en correctie van fraude, belangenconflicten, corruptie en andere onrechtmatigheden of onregelmatigheden die het goed financieel beheer van de EU-begroting of de bescherming van de financiële belangen van de Unie schaden of ernstig dreigen te schaden. Hongarije heeft daarnaast uitgelegd het directoraat Interne Audit en Integriteit te hebben opgericht dat regelmatige controles verricht in verband met belangenconflicten en gerapporteerde vermoedens van belangenconflicten onderzoekt. Hongarije heeft voorgesteld hetzelfde controlesysteem te gebruiken voor REPowerEU-maatregelen als voor de maatregelen in zijn oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan. In aanvulling op deze algemene bepalingen die ook van toepassing worden op financiële instrumenten, zijn daarnaast specifieke controleregelingen voor financiële instrumenten in kaart gebracht die deel gaan uitmaken van de relevante maatregelen. Het internecontrolesysteem waarborgt dat op grond van artikel 22, lid 2, punt d), i) tot en met iii), van Verordening (EU) 2021/241 vereiste gegevens adequaat zijn en voor monitoringdoeleinden worden opgeslagen in het beoogde gegevensarchief, en ondersteunt daarmee inspanningen om misbruik van door de faciliteit beschikbaar gestelde middelen te voorkomen. Het internecontrolesysteem en andere relevante regelingen in het gewijzigde plan, zoals de verificatiemechanismen,

de verzameling en opslag van gegevens, en de verantwoordelijkheid van desbetreffende actoren zijn passend om corruptie, fraude en belangenconflicten bij het gebruik van middelen uit hoofde van Verordening (EU) 2021/241 te voorkomen, op te sporen en te corrigeren en dubbele financiering uit hoofde van andere programma's van de Unie te vermijden. De Commissie is van mening dat het internecontrolesysteem waarin het Hongaarse herstel- en veerkrachtplan voorziet op hoofdlijnen adequaat is, mede gezien de 27 mijlpalen met betrekking tot het Hongaarse controlesysteem ter bescherming van de financiële belangen van de Unie die een eerste vereiste vormen voor betaling overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EU) 2021/241.

Coherentie van het plan

- (79) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt k), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.11 van bijlage V daarbij bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk in hoge mate (score A) maatregelen voor de uitvoering van hervormingen en publieke investeringsprojecten die coherente acties vormen.
- (80) In het gewijzigde plan blijft de coherente structuur van het oorspronkelijke plan gehandhaafd. Het REPowerEU-hoofdstuk bevat synergieën met de bestaande maatregelen inzake klimaatverandering en energie-efficiëntie. De maatregelen in het nieuwe REPowerEU-hoofdstuk zorgen voor een verdere versterking van de ambitie van aan energie-efficiëntie gerelateerde investeringen onder component 6 (Energie – groene transitie) van het oorspronkelijke plan.
- (81) Het REPowerEU-hoofdstuk is opgebouwd rondom een consistent pakket van hervormingen en investeringen die elkaar wederzijds versterken. De investering “Totstandbrenging van een financieel instrument om de energie-efficiëntie van woningen te verbeteren en de energiearmoede aan te pakken” (C10.I13) wordt op coherente en daadkrachtige wijze aangevuld door de hervorming “Ondersteuning van aanvragen door mogelijke begunstigden voor door de EU gefinancierde steunregelingen ter verbetering van de energie-efficiëntie in woningen” (C10.R12). Evenzo worden de investeringen “Bevordering van de exploratie van geothermische energie” (C10.I11) en “Investerings in waterstof” (C10.I6) aangevuld door hervormingen die een wettelijk en beleidskader tot stand brengen dat bevorderlijk is voor de uitvoering van deze investeringen (“Verbetering van het regelgevingskader voor geothermische energie” (C10.R11) en “Totstandbrenging van een rechtskader voor hernieuwbare waterstof” (C10.R9)).
- (82) Deze wijzigingen doen geen afbreuk aan de algemene coherentie van het plan en hebben derhalve geen gevolgen voor de eerdere beoordeling van de coherentie van het herstel- en veerkrachtplan.

Eventuele andere beoordelingscriteria

- (83) De Commissie is van oordeel dat de door Hongarije voorgestelde wijzigingen geen invloed hebben op de positieve beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan in het uitvoeringsbesluit van de Raad (ST 15447/2022 INIT; ST 15447/2022 ADD1) van 15 december 2022 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Hongarije met betrekking tot de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan aan de hand van de beoordelingscriteria van artikel 19, lid 3, punten a), c), g), h), i), j), en k).

Gelijkheid

- (84) De Commissie is van mening dat de door Hongarije voorgestelde wijzigingen geen invloed hebben op de positieve beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan zoals uiteengezet in het uitvoeringsbesluit van de Raad (ST 15447/2022 INIT; ST 15447/2022 ADD1) van 15 december 2022.

Raadplegingsproces

- (85) Op 28 juli lanceerde de Hongaarse regering de openbare raadpleging over het herziene herstel- en veerkrachtplan en met name over het nieuwe REPowerEU-hoofdstuk, die openstond tot 11 augustus. Op 28 juli publiceerde het ministerie van Energie een nieuwsbulletin over de start van de openbare raadpleging. Via de speciale website maakten 14 burgerorganisaties, overheidsinstellingen en bedrijven en de gemeente Boedapest opmerkingen kenbaar. Zes opmerkingen werden door de regering via andere communicatiekanalen ontvangen. Op de website worden de via het speciale digitale kanaal ontvangen opmerkingen openbaar gemaakt, evenals de reactie van de regering, met tekst en uitleg over waarom de diverse opmerkingen al dan niet werden aanvaard. In de meeste opmerkingen werd verzocht om aanvullende investeringen en hervormingen om energiebesparingen te realiseren, uitbreiding van de geplande investeringen alsook het schrappen van investeringen met betrekking tot fossiele brandstoffen. In totaal werden volgens een regeringsverklaring vier opmerkingen meegenomen in het herziene herstel- en veerkrachtplan, zoals het afzien van ontwikkelingen met betrekking tot olie- en aardgaspijpleidingen.
- (86) Overeenkomstig met wat het bij hervorming C9.R27 van het goedgekeurde herstel- en veerkrachtplan had toegezegd, koos Hongarije voor een raadplegingsstrategie waarbij belanghebbenden worden geraadpleegd. Daarnaast is het de bedoeling dat belangrijke belanghebbenden nauwer worden betrokken bij raadplegingen in het kader van het beoogde monitoringcomité voor het herstel- en veerkrachtplan. Om te zorgen voor draagvlak bij de desbetreffende actoren is het van cruciaal belang dat alle betrokken lokale autoriteiten en belanghebbenden, waaronder de sociale partners, worden betrokken bij de uitvoering van de investeringen en hervormingen in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk.

Positieve beoordeling

- (87) De Commissie heeft het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk positief beoordeeld en concludeert dat het plan op bevredigende wijze voldoet aan de beoordelingscriteria van Verordening (EU) 2021/241. Nu moeten, overeenkomstig artikel 20, lid 2, van en bijlage V bij die verordening, de hervormingen en investeringsprojecten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk worden vastgelegd, alsmede de relevante mijlpalen, streefdoelen en indicatoren en het bedrag dat de Unie in de vorm van niet-terugbetaalbare financiële steun en leningen ter beschikking stelt voor de uitvoering van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk.

Financiële bijdrage

- (88) De geraamde totale kosten van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan van Hongarije, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, bedragen HUF 3 954 135 844 000 hetgeen overeenstemt met 10 429 974 916 EUR op basis van de EUR/HUF-referentiekopers van de ECB in de periode van 1 april 2022 tot en met 30 september 2022 voor het oorspronkelijke plan, en op basis van de gemiddelde

EUR/HUF-referentiekopers van de ECB op 31 augustus 2023 voor nieuwe maatregelen in het kader van het herziene herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk. In de beschrijvingen van de maatregelen genoemde bedragen in euro en de bijbehorende mijlpalen en streefdoelen zijn berekend met gebruikmaking van dezelfde grondslag, en hiermee moet rekening worden gehouden bij de beoordeling ervan. Aangezien het bedrag van de geraamde totale kosten van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan hoger is dan de geactualiseerde maximale financiële bijdrage die voor Hongarije beschikbaar is, moet de overeenkomstig artikel 11 berekende financiële bijdrage die aan het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk van Hongarije is toegewezen, gelijk zijn aan het totale bedrag van de financiële bijdrage die voor het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk van Hongarije beschikbaar is. Dit bedrag is gelijk aan 5 811 147 717 EUR.

- (89) Overeenkomstig artikel 21 bis, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 heeft Hongarije op 31 augustus 2023 een verzoek ingediend tot toewijzing van de in artikel 21 bis, lid 1, van die verordening bedoelde ontvangsten, die over de lidstaten worden verdeeld op basis van de indicatoren die zijn vastgesteld in de methode van bijlage IV bis bij Verordening (EU) 2021/241. De geraamde totale kosten van de in het REPowerEU-hoofdstuk vermelde maatregelen als bedoeld in artikel 21 quater, lid 3, punten b) tot en met f), bedragen 1 749 690 000 000 HUF, hetgeen overeenstemt met 4 602 872 701 EUR op basis van de EUR/HUF-referentiekopers van de ECB op 31 augustus 2023. Aangezien dit bedrag hoger is dan het voor Hongarije beschikbare toewijzingsaandeel, moet de aanvullende niet-terugbetaalbare financiële steun die voor Hongarije beschikbaar is, gelijk zijn aan het toewijzingsaandeel. Dit bedrag is gelijk aan 700 513 718 EUR.
- (90) De totale financiële bijdrage die voor Hongarije beschikbaar is, moet 6 511 661 435 EUR bedragen.

Lening

- (91) Ter ondersteuning van aanvullende hervormingen en investeringen heeft Hongarije bovendien verzocht om leningen voor een totaal van 3 918 313 481 EUR, met name 3 897 455 211 EUR ter ondersteuning van de hervormingen en investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk en 20 858 270 EUR ter ondersteuning van de overige hervormingen en investeringen in het kader van het herstel- en veerkrachtplan. Het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan is hoger dan de gecombineerde financiële bijdrage die voor Hongarije beschikbaar is, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk en de geactualiseerde maximale financiële bijdrage voor niet-terugbetaalbare financiële steun, en de inkomsten uit het emissiehandelssysteem uit hoofde van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad⁶. Het maximale volume van de door Hongarije aangevraagde leningen bedraagt minder dan 6,8 % van zijn bruto nationaal inkomen in 2019 in lopende prijzen.

Voorfinanciering voor REPowerEU

---

⁶ Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad (PB L 275 van 25.10.2003, blz. 32).

- (92) Hongarije heeft verzocht om de volgende financiering voor de uitvoering van zijn REPowerEU-hoofdstuk: 700 513 718 EUR uit de inkomsten uit het emissiehandelssysteem uit hoofde van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad, en 3 897 455 211 EUR in de vorm van een lening.
- (93) Voor deze bedragen heeft Hongarije op 3 oktober 2023 krachtens artikel 21 quinquies van Verordening (EU) 2021/241 verzocht om 919 593 786 EUR, ofwel 20 % van de gevraagde financiering, voor te financieren. Afhankelijk van de beschikbare middelen moet die voorfinanciering ter beschikking van Hongarije worden gesteld, onder voorbehoud van de inwerkingtreding van en in overeenstemming met de tussen de Commissie en Hongarije te sluiten overeenkomsten krachtens artikel 23, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 (de “financieringsovereenkomst”) en krachtens artikel 15, lid 2, van die verordening (de “leningsovereenkomst”).
- (94) Uitvoeringsbesluit van de Raad ST 15447/2022 ST 2022 INIT; ST 15447/2022 ADD1 van 15 december 2022 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstellen veerkrachtplan voor Hongarije moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd. Voor de duidelijkheid moet de bijlage bij dat uitvoeringsbesluit volledig worden vervangen,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Uitvoeringsbesluit (EU) ST 15447/2022 INIT; ST 15447/2022 ADD1 wordt als volgt gewijzigd:

1) Artikel 1 wordt vervangen door:

“Artikel 1

Goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan

De beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan van Hongarije op grond van de criteria van artikel 19, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 wordt goedgekeurd. De hervormingen en investeringsprojecten in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, de regelingen en het tijdschema voor de monitoring en de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van de relevante mijlpalen en streefdoelen alsmede de aanvullende mijlpalen en streefdoelen met betrekking tot de betaling van de lening, de relevante indicatoren voor het bereiken van de beoogde mijlpalen en streefdoelen, en de regelingen voor volledige toegang door de Commissie tot de relevante onderliggende gegevens worden vastgelegd in de bijlage bij dit besluit.”;

2) In artikel 2 worden de leden 1 en 2 vervangen door:

“1. De Unie stelt aan Hongarije een financiële bijdrage ter beschikking in de vorm van niet-terugbetaalbare steun ten bedrage van 6 511 661 435 EUR.⁷ Deze bijdrage omvat:

- (a) een bedrag van 4 639 429 967 EUR dat ter beschikking wordt gesteld om uiterlijk 31 december 2022 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd;

---

⁷ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Hongarije in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de in artikel 11 van die verordening beschreven methode.

- (b) een bedrag van 1 171 717 750 EUR dat ter beschikking wordt gesteld om van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd;
- (c) een bedrag van 700 513 718 EUR⁸ overeenkomstig artikel 21 bis, lid 6, van Verordening (EU) 2021/241, uitsluitend voor de in artikel 21 quater van die verordening bedoelde maatregelen, met uitzondering van de in artikel 21 quater, lid 3, punt a), bedoelde maatregelen.

2. De financiële bijdrage van de Unie wordt door de Commissie aan Hongarije in termijnen beschikbaar gesteld in overeenstemming met de bijlage bij dit besluit.

Een bedrag van 140 102 744 EUR wordt beschikbaar gesteld als voorfinanciering overeenkomstig artikel 21 quinquies van Verordening (EU) 2021/241. Die voorfinanciering kan door de Commissie in maximaal twee tranches worden uitbetaald.

De voorfinanciering en de termijnen mogen door de Commissie worden uitbetaald in een of meerdere tranches. De omvang van de tranches is afhankelijk van de beschikbaarheid van de middelen.”;

3) Het volgende artikel 2 bis wordt ingevoegd:

*“Artikel 2 bis
Steun via leningen*

- 1. De Unie stelt Hongarije een lening van maximaal 3 918 313 481 EUR beschikbaar. - De in lid 1 bedoelde steun via leningen wordt door de Commissie aan Hongarije in termijnen beschikbaar gesteld in overeenstemming met de bijlage bij dit besluit.
- 2. Een bedrag van 779 491 042 EUR wordt beschikbaar gesteld als voorfinanciering overeenkomstig artikel 21 quinquies van Verordening (EU) 2021/241. Die voorfinanciering kan door de Commissie in maximaal twee tranches worden uitbetaald.
- 3. De voorfinanciering en de termijnen mogen door de Commissie worden uitbetaald in een of meerdere tranches. De omvang van de tranches is afhankelijk van de beschikbaarheid van de middelen.
- 4. De in lid 2 bedoelde voorfinanciering wordt vrijgegeven onder voorbehoud van inwerkingtreding en overeenkomstig de leningsovereenkomst. De voorfinanciering wordt vereffend door deze evenredig in mindering te brengen op de betaling van de tranches.
- 5. De vrijgave van de tranches in overeenstemming met de financieringsovereenkomst is afhankelijk van de beschikbare middelen en van een besluit van de Commissie overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EU) 2021/241 dat Hongarije de aanvullende mijlpalen en streefdoelen die door de lening worden gedekt en die zijn vastgesteld in verband met de uitvoering van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Om in aanmerking te komen voor betaling, moet Hongarije de aanvullende mijlpalen en streefdoelen uiterlijk op 31 augustus 2026 halen.”;

---

⁸ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Hongarije in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van bijlage IV bis bij die verordening.

4) De bijlage wordt vervangen door de tekst in de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2
Geadresseerde

Dit besluit is gericht tot Hongarije.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter